

Додаток до спеціального дозволу
на користування надрами, наданого з метою
видобування гранітів ділянки надр
«Мокрянського –II» родовища гранітів
№ 3797 від 30 грудня 2005року

Угода № 3797
про умови користування надрами
з метою видобування корисних копалин

м. Київ

10 листопада 2015 року
(дата укладення)

Державна служба геології та надр України, в особі *Заступника Директора*
Департаменту-наглядово-випробувальних відділів з надрами надр
користуванню Департаменту Розвідки та ліквідації
Державної служби геології та надр України
який(а) діє на підставі *наказу Держгеонадр від 21.05.2018 №176*
та Визначення від 02.01.2015 №7

(далі - Держгеонадра)

з однієї сторони та Товариство з обмеженою відповідальністю «МОКРЯНСЬКИЙ КАМ'ЯНИЙ
КАР'ЄР № 2», яке зареєстроване Державним реєстратором 30.10.2014 №12241360000070734,
в особі в особі директора Потоцького Сергія Олександровича, який діє на підставі статуту
товариства (далі - Надрокористувач), з іншої сторони (далі разом - Сторони, а кожна окремо -
Сторона) уклали цю Угоду про умови користування надрами з метою видобування родовищ
корисних копалин (далі - Угода), яка є невід'ємною частиною спеціального дозволу на
користування надрами від 30.12.2005 №3797 (далі - Дозвіл), про нижчевикладене.

1. Предмет Угоди

1.1. Держгеонадра надає Надрокористувачу право тимчасового користування ділянкою
надр з метою видобування корисних копалин, а Надрокористувач зобов'язується виконувати
та дотримуватись умов користування ділянкою надр, передбачених Дозволом, цією Угодою та
нормами діючого законодавства.

2. Відомості про ділянку надр, яка надана в користування

2.1. Місцезнаходження ділянки надр: Запорізька обл.. 4,0-5,0 км на північний схід від
м.Запоріжжя.

2.2. Просторові межі ділянки надр, яка є предметом цієї Угоди, ступінь геологічного
вивчення та освоєння об'єкта надрокористування, відомості про затвердження (апробацію)
запасів корисної копалини та загальна кількість запасів на час надання Дозволу вказуються
Надрокористувачем у характеристиці ділянки надр, яка є Додатком 1 та невід'ємною частиною
цієї Угоди.

3. Умови користування ділянкою надр, яка надана в користування

3.1. Умови користування надрами, види, обсяги, джерело фінансування та строки
виконання Надрокористувачем робіт з видобування гранітів ділянки надр родовище
«Мокрянське II» протягом строку дії Дозволу визначаються в Програмі робіт з видобування
корисних копалин, яка підписується Сторонами, є Додатком 2 та невід'ємною частиною цієї
Угоди (далі – Програма робіт).

3.2. Програма робіт в цілому або окремі її показники, у разі потреби можуть
змінюватися та/або доповнюватись за взаємною згодою Сторін у межах дії Дозволу та цієї
Угоди.

3.3. Сторона, яка ініціює внесення змін та/або доповнень до Програми робіт, зобов'язана надати іншій Стороні відповідні письмові обґрунтування та підтверджуючі документи.

3.4. Сторона, яка одержала від іншої Сторони письмові обґрунтування з підтверджуючими документами та пропозиції щодо внесення змін та/або доповнень до Програми робіт зобов'язана

в місячний термін надати іншій Стороні письмову вмотивовану відповідь щодо прийняття пропозицій щодо внесення змін та/або доповнень до Програми робіт.

3.5. Строк виконання робіт з метою видобування корисних копалин може бути продовжений за умови продовження строку дії Дозволу та цієї Угоди, із внесенням відповідних змін до Програми робіт.

3.6. Особливі умови користування надрами визначаються в Дозволі та цією Угодою і є обов'язковими до виконання Надрокористувачем.

4. Права Сторін на геологічну інформацію про надра

4.1. Використання та розпорядження Сторонами геологічною інформацією про надра здійснюється в порядку визначеному законодавством.

4.2. Геологічна інформація про надра, створена (придбана) за рахунок коштів державного бюджету є державною власністю.

4.3. Геологічна інформація про надра, створена (придбана) за рахунок коштів державного бюджету, надається Надрокористувачу на праві користування та володіння без права розпорядження на договірній основі в порядку визначеному законодавством.

4.4. Геологічна інформація про надра, створена (придбана) Надрокористувачем під час дії Дозволу за власні кошти, є його власністю. Про передачу права власності або права користування геологічною інформацією Надрокористувач повідомляє уповноважений орган в порядку визначеному законодавством.

5. Інші права та обов'язки Сторін

5.1. Держгеонадра має право:

5.1.1 витребувати у Надрокористувача звітні дані та інформацію про виконання цієї Угоди;

5.1.2 видавати та направляти Надрокористувачу в межах своєї компетенції відповідні приписи, розпорядження та/або повідомлення;

5.1.3 здійснювати відповідно до діючого законодавства державний геологічний контроль за раціональним і ефективним використанням надр Надрокористувачем;

5.1.4 притягувати Надрокористувача відповідно до діючого законодавства і умов цієї Угоди до відповідальності, в тому числі, зупинити дію Дозволу або припинити право користування надрами шляхом анулювання Дозволу в порядку визначеному законодавством;

5.1.5 в установленому законодавством порядку вживати заходів до припинення всіх видів робіт з використання надр, що проводяться Надрокористувачем з порушенням стандартів та правил і можуть спричинити псування родовищ, істотне зниження ефективності робіт або призвести до значних збитків, в тому числі якщо роботи ведуться з застосуванням методів і способів, що негативно впливають на стан надр, призводять до забруднення навколишнього природного середовища або шкідливих наслідків для здоров'я населення, а також в інших випадках, передбачених законодавством України;

5.1.6 у встановленому законодавством порядку вживати заходів до зупинення діяльності підприємств, установ та організацій, що здійснюють використання надр без спеціальних дозволів на користування або з порушенням умов, передбачених такими дозволами;

5.1.7 направляти матеріали щодо виявлених порушень в інші уповноважені державні органи для проведення контрольних дій і перевірок, притягнення Надрокористувача до відповідальності та/або вжиття заходів реагування відповідно до компетенції.

5.2. Держгеонадра зобов'язана:

5.2.1 своєчасно розглядати звернення Надркористувача;

5.2.2 своєчасно розглядати отримані від Надркористувача програми, плани, звіти та інші документи, які необхідні для виконання робіт, визначених цією Угодою.

5.3. При виконанні робіт відповідно до умов цієї Угоди Надркористувач зобов'язаний:

5.3.1 приступити до проведення робіт на визначеній ділянці надр не пізніше ніж через 2 (два) роки з моменту початку строку дії Дозволу;

5.3.2 забезпечувати охорону надр та довкілля в межах ділянки надр, наданої в користування, а також забезпечувати приведення порушених земель у стан, придатний для використання за призначенням, або придатний для подальшого їх використання у суспільному виробництві відповідно до Програми робіт;

5.3.3 проводити роботи у терміни та в межах, зазначених у Програмі робіт;

5.3.4 дотримуватися вимог законодавства України, чинних стандартів, правил, норм виконання робіт, пов'язаних з користуванням надрами;

5.3.5 допускати уповноважених посадових осіб Держгеонадр для здійснення заходів державного геологічного контролю в порядку та на підставах визначених чинним законодавством України;

5.3.6 відшкодовувати збитки, заподіяні підприємствам, установам, організаціям, громадянам та довкіллю;

5.3.7 відшкодовувати у встановленому порядку власникам землі та землекористувачам збитки та втрати, завдані внаслідок користування земельними ділянками відповідно до мети користування надрами визначеної Дозволом;

5.3.8 використовувати надра відповідно до мети, для якої їх було надано;

5.3.9 забезпечувати безпеку людей, майна та навколишнього природного середовища;

5.3.10 дотримуватися вимог та умов, передбачених Дозволом та цією Угодою;

5.3.11 надавати в установленому порядку Держгеонадрам інформацію щодо користування надрами;

5.3.12 при виконанні робіт передбачених Дозволом та цією Угодою застосовувати прогресивні технології і техніку, що забезпечують повне, комплексне і раціональне використання надр;

5.3.13 зберігати розвідувальні гірничі виробки і свердловини, які можуть бути використані при розробці родовищ та в інших цілях, і ліквідувати у встановленому порядку виробки і свердловини, які не підлягають подальшому використанню;

5.3.14 зберігати геологічну і виконавчо-технічну документацію, зразки гірських порід і руд, дублікатів проб корисних копалин, які можуть бути використані при подальшому вивченні та використанні надр;

5.3.15 дотримуватися протипожежної безпеки на родовищі та нести за неї персональну відповідальність;

5.3.16 зупинити виконання на наданій йому у користування ділянці надр цільових робіт, передбачених Дозволом, після зупинення дії Дозволу та після його анулювання;

5.3.17 у разі зупинення дії Дозволу проводити на ділянці надр роботи, пов'язані із запобіганням виникненню аварійної ситуації або усуненням її наслідків, а також виконувати заходи, спрямовані на усунення порушень, що стали підставою для зупинення дії Дозволу;

5.3.18 проводити у порядку встановленому законодавством повторну експертизу та оцінку запасів родовищ(а) корисних копалин ділянки (ділянок) надр зазначеної (зазначених) у Дозволі та цій Угоді;

5.3.19 внести зміни до Дозволу та цієї Угоди протягом 3 (трьох) місяців з моменту проведення повторної експертизи та оцінки запасів родовищ(а) корисних копалин ділянки (ділянок) надр;

5.3.20 забезпечити раціональне комплексне використання і охорону надр згідно з цією Угодою та Програмою робіт;

5.3.21 створити безпечні для працівників і населення умови проведення робіт, пов'язаних з користуванням ділянкою надр отриманою з метою видобування корисних копалин;

5.3.22 у встановленому порядку забезпечити виконання вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля.

5.4. При ліквідації робіт відповідно до умов цієї Угоди Надрокористувач зобов'язаний:

5.4.1 провести та здійснити фінансування ліквідаційних робіт відповідно до затвердженого в установленому порядку Проекту робіт;

5.4.2 у випадку повної або часткової ліквідації чи консервації гірничодобувного об'єкта гірничі виробки привести у стан, який гарантує безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища, а в разі консервації - зберегти родовища та гірничі виробки на весь період консервації;

5.4.3 здійснювати за погодженням з органами державного гірничого нагляду та іншими заінтересованими органами у порядку встановленому законодавством ліквідацію і консервацію гірничодобувних об'єктів або їх ділянок.

5.5. Надрокористувач має право:

5.5.1 здійснювати на наданій йому ділянці надр розробку родовища корисних копалин та інші роботи згідно з умовами Дозволу та цієї Угоди;

5.5.2 розпоряджатися видобутими корисними копалинами в порядку визначеному законодавством України;

5.5.3 вести, припиняти свою діяльність на отриманій в користування ділянці надр на умовах, визначених Дозволом, цією Угодою та законодавством України;

5.5.4 при виконанні робіт відповідно до Дозволу та умов цієї Угоди залучати на підрядних умовах виконавців окремих видів робіт, які мають технічні можливості, що відповідають вимогам чинного законодавства.

5.6 Надрокористувач несе відповідальність за дотриманням залученими виконавцями умов Дозволу та умов користування надрами відповідно до вимог чинного законодавства.

6. Контроль за виконанням умов користування надрами та положень цієї Угоди

6.1. Контроль за виконанням умов користування надрами відповідно до діючого законодавства та положень цієї Угоди, здійснюється незалежно кожною із Сторін.

6.2. Надрокористувач при проведенні робіт здійснює різні види виробничого контролю, а також здійснює контроль за виконанням та якістю робіт, які проводить залучений виконавець.

6.3. Держгеонадра проводить заходи державного геологічного контролю за виконанням умов користування надрами та положень цієї Угоди в межах повноважень відповідно до діючого законодавства.

6.4. Держгеонадра за результатами проведених нею заходів геологічного контролю, безпосередньо або за поданням Мінприроди з підстав, передбачених Законом України "Про оцінку впливу на довкілля", центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері здійснення державного гірничого нагляду, епідеміологічного нагляду (спостереження), державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, органів місцевого самоврядування, органів ДФС у разі порушення Надрокористувачем умов користування надрами має право:

6.4.1 зупинити дію Дозволу у випадках передбачених пунктом 22 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 № 615 (далі Порядок) та в інших випадках, передбачених законодавством;

6.4.2 припинити право користування надрами шляхом анулювання Дозволу у випадках, передбачених пунктом 23 Порядку та в інших випадках, передбачених законодавством;

6.4.3 звернутися з позовом до адміністративного суду з метою припинення всіх видів робіт із використання надр, що проводяться з порушенням стандартів та правил і можуть спричинити псування родовищ, істотне зниження ефективності робіт або призвести до значних збитків, а також вживати заходів до зупинення діяльності підприємств, установ та організацій, що здійснюють використання надр без спеціальних дозволів на користування надрами або з порушенням умов, передбачених такими дозволами.

6.5. Дія Дозволу поновлюється Держгеонадрами за умови усунення Надрокористувачем причин, що призвели до зупинення його дії.

6.6. Надрокористувач має право оскаржити в судовому порядку накази Держгеонадр про зупинення та припинення права користування ділянкою надр шляхом анулювання Дозволу.

6.7. Держгеонадра продовжує строк дії Дозволу за умови надання Надрокористувачем позитивного висновку спеціалізованого державного геологічного підприємства, установи, організації, що належать до сфери управління Держгеонадр, за результатами проведення державної експертизи звітів щодо геологічних матеріалів.

7. Інформування Сторін. Щорічна звітність

7.1. Надрокористувач зобов'язаний щороку подавати до Держгеонадр інформацію щодо стану виконання Програми робіт за формою встановленою законодавством та надавати відповідні пояснення з питань, що віднесені до компетенції Держгеонадр.

7.2. Надрокористувач зобов'язаний в установленому порядку подавати до Держгеонадр щорічні звіти відповідно до форм звітності щодо обліку запасів корисних копалин.

7.3. Держгеонадра зобов'язана своєчасно інформувати Надрокористувача з питань, які віднесені до його компетенції і виникають стосовно виконання умов Дозволу та положень цієї Угоди.

8. Конфіденційність

8.1. Уся інформація, отримана чи придбана Сторонами в процесі виконання робіт, є конфіденційною. Порядок і умови користування інформацією, встановлюється власником інформації відповідно до чинного законодавства.

8.2. Вимоги конфіденційності, передбачені статтею 8.1. цієї Угоди, залишаються в силі після припинення строку дії цієї Угоди, якщо інше не передбачено чинним законодавством.

8.3. Конфіденційність цієї Угоди не поширюється на умови, врегульовані чинним законодавством України, та щодо органів, які здійснюють контроль за їх виконанням.

8.4. Не є порушенням конфіденційності цієї Угоди надання відомостей, документів та інформації контролюючим, судовим, державним органам у випадках, передбачених чинним законодавством.

9. Обставини непереборної сили

9.1. Невиконання або неналежне виконання зобов'язань за цією Угодою є виправданим і не спричиняє відповідальності у тому разі, якщо таке невиконання чи неналежне виконання є наслідком випадку або обставин непереборної сили, які виникли після укладення цієї Угоди, перебувають поза межами контролю Сторін, та які Сторони не могли ані передбачити, ані попередити розумними заходами.

9.2. Під випадком Сторони розуміють надзвичайну подію, яка не носить характеру невідвратної, однак є непередбачуваною і раптовою для Сторін, а саме: акти або дії органів державного управління, рішення органів місцевого самоврядування, зміни в законодавстві України за умови, що дані обставини безпосередньо вплинули на своєчасне виконання зобов'язань Сторони. Під обставинами непереборної сили Сторони розуміють повинь, пожежу, землетрус та інші стихійні лиха, оголошену та неоголошену війну, воєнні дії, загрозу війни, терористичний акт, блокаду, революцію, заколот, повстання, масові заворушення та інші події, що не залежать від волі Сторін.

9.3. При настанні обставин, зазначених у пункті 9.1., Сторона, яка опинилася під їх впливом, повинна в розумний строк, але не пізніше ніж через 7 календарних днів з дня їх

виникнення, без затримки повідомити про це іншу Сторону та надати протягом 60 календарних днів документи, що підтверджують їх настання. Повідомлення повинно містити інформацію про характер обставин і, якщо можливо, оцінку їх впливу на можливість виконання стороною своїх зобов'язань за цим Договором та примірний графік виконання зобов'язань.

9.4. Після повідомлення про виникнення обставин непереборної сили Сторони, у найкоротший термін, проводять зустріч (у разі необхідності) з метою прийняття спільного рішення щодо подальшого виконання умов цієї Угоди.

9.5. Після припинення обставин, зазначених у пункті 9.1., Сторона, що опинилася під впливом обставин непереборної сили, повинна без затримки, але не пізніше ніж через 5 календарних днів з дня припинення, повідомити про це іншу Сторону у письмовій формі. Повідомлення повинно містити термін, в який передбачається виконати зобов'язання за цією Угодою.

9.6. Факт настання обставин непереборної сили повинен бути підтверджений документально компетентним органом (сертифікат торгово-промислової палати).

В разі відсутності підтвердження Сторона, яка не виконала свої зобов'язання, несе відповідальність в повному обсязі відповідно до вимог законодавства.

10. Використання українського потенціалу

10.1. У процесі надкористування на ділянці надр, Надкористувач використовуватиме обладнання, механізми, засоби, приладдя, устаткування та ін. переважно вітчизняних виробників (в тому числі послуги) тією мірою, у якій їх ціни та якість, порівняно зі світовими цінами та якістю, будуть технічно, технологічно й економічно доцільними, та не призводитимуть до зниження рівня виробництва та екологічної безпеки.

11. Набуття чинності, зміни, розірвання та припинення Угод

11.1. Ця Угода набирає чинності з дня реєстрації Дозволу та припиняє свою дію з моменту припинення права користування надрами шляхом анулювання Дозволу або закінчення строку дії Дозволу.

11.2. Дія цієї Угоди автоматично зупиняється, в частині виконання робіт, передбачених Дозволом у випадку його зупинення та поновлюється у разі поновлення дії Дозволу.

11.3. У разі продовження строку дії Дозволу Сторони в установленому порядку вносять зміни до Програми робіт та до цієї Угоди шляхом укладання додаткової угоди.

11.4. Якщо інше прямо не передбачено цією Угодою або чинним в Україні законодавством, внесення змін та доповнень до цієї Угоди здійснюється в порядку встановленому законодавством України шляхом укладання додаткових угод до цієї Угоди, які стають дійсними після їх письмового оформлення Сторонами та підписання уповноваженими особами Сторін.

11.5. Одностороння відмова від виконання умов цієї Угоди повністю або частково не допускається. Право односторонньої відмови від цієї Угоди надається Держгеонадрам у випадку припинення права користування надрами шляхом анулювання Дозволу.

11.6. Кожна Сторона підтверджує, що обидва примірники цієї Угоди підписані від її імені особою, яка має право вчиняти юридичні дії від імені відповідної юридичної (фізичної особи - підприємця) особи. Кожна Сторона гарантує, що нею виконані усі умови і формальності, передбачені її установчими документами, щодо прийняття органами управління рішення про погодження і підписання цієї Угоди, а особа, яка підписала цю Угоду, має для цього достатній обсяг повноважень. Жодна із Сторін не може посилатися у спорі з другою Стороною на обмеження представництва особи, яка підписала цю Угоду від її імені, або на недостовірність відомостей щодо представництва.

11.7. Сторони несуть повну відповідальність за правильність вказаних ними у цій Угоді реквізитів, а у випадку зміни: реквізитів, юридичної чи фактичної адреси, назви, установчих документів, Сторона, у якій відбулася така зміна, повинна повідомити про це іншу Сторону у

строки та в порядку визначеному законодавством України. У разі неповідомлення Сторони несуть ризик настання пов'язаних із ним несприятливих наслідків.

11.8. Усі правовідносини, що виникають з цієї Угоди або пов'язані із нею, у тому числі пов'язані із дійсністю, укладенням, виконанням, зміною та припиненням цієї Угоди, тлумаченням її умов, визначенням наслідків недійсності або порушення Угоди, регулюються цією Угодою та відповідними нормами чинного законодавства України.

11.9. Ця угода складена українською мовою у двох автентичних примірниках, які мають однакову юридичну силу, по одному примірнику для кожної із Сторін.

12. Додатки до Угоди

12.1. Невід'ємною частиною цієї Угоди є:

- Додаток 1 - Характеристика ділянки надр;
- Додаток 2 – Програма робіт.

13. Юридичні адреси, реквізити та підписи Сторін

**Державна служба
геології та надр України**

03680, м. Київ,
вул. Антона Цедіка, 16
ЄДРПОУ 37536031
тел. (044) 536-13-20

Надрокористувач

Товариство з обмеженою відповідальністю
«МОКРЯНСЬКИЙ КАМ'ЯНИЙ КАР'ЄР №2»

49083 Україна, м.Дніпро, вул. Собінова 1

т Код ЄДРПОУ: 39465979
тел.+380 675 658 7 21;

Додаток 1
до Угоди про умови
користування надрами з метою
видобування гранітів.

від «10» ВІСІМЬ 2019 № 3797

ХАРАКТЕРИСТИКА ділянки надр з видобування гранітів родовища «Мокрянське-П»

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ДІЛЯНКУ НАДР:

-Адміністративне та географічне положення

«Мокрянське-П» родовище гранітів в адміністративному відношенні розташоване на території міста Запоріжжя, на правому березі р.Мокра Московка та видовжене вздовж неї з заходу на схід на протязі 1,0 - 1,5 км.

Географічні координати точок ліцензійного контуру такі:

T.1	47°49'34" ПнШ	35°16'23" СхД
T.2	47°49'47" ПнШ	35°16'18" СхД
T.3	47°49'50" ПнШ	35°16'25" СхД
T.4	47°49'54" ПнШ	35°16'48" СхД
T.5	47°49'48" ПнШ	35°17'00" СхД
T.6	47°49'49" ПнШ	35°17'21" СхД
T.7	47°49'47" ПнШ	35°17'29" СхД
T.8	47°49'42" ПнШ	35°17'31" СхД
T.9	47°49'39" ПнШ	35°17'14" СхД

Площа родовища, що визначена Спеціальним дозволом № 3797 від 30.12.2005, складає 56 га (0,56км²).

Найближчими населеними пунктами (окрім обласного центру) є: с.Кремінне, знаходиться на відстані 0,6км на південь, а с.Будівельник – 0,5км на північ від родовища.

В південно-східному напрямку від родовища на відстані 4км та 0,5км розташовані, відповідно, с.Станове та ділянки садівничого товариства Хутори, Грабатов, Крюков та Гранітний віддалені від родовища на 2-3км на схід (рис. 1).

До родовища підведена залізнична гілка нормальної колії, котра сполучає його з залізничною станцією Растуща, яка знаходиться на відстані 4,0 км від родовища. Від іншої станції Передаточна залізничної магістралі Запоріжжя - Пологи родовище віддалене на схід на відстань 4-5км. Найближча судноплавна річка Дніпро тече в 10-12 км на захід від родовища.

З містом Запоріжжя родовище сполучається асфальтованою дорогою. Окрім того, в 4км на північний захід від нього пролягає автомагістраль Москва – Симферополь.

В економічному відношенні район родовища належить до регіону з добре розвинутим аграрно-промисловим комплексом. Сільське господарство цього району ґрунтується на вирощуванні та переробці сільськогосподарської продукції. Із зернових культур найбільш поширені пшениця та жито, найменш - цукровий буряк, кукурудза та овочі. Тваринництво в районі робіт також має обмежений розвиток.

В промисловому відношенні найважливішим промисловим центром півдня України є м. Запоріжжя. Тут добре розвинуті металургійна, машинобудівна та хімічна промисловості.

Місто Запоріжжя є великим залізничним вузлом, через який проходять залізничні магістралі Київ – Симферополь та Миколаїв – Донецьк.

Район робіт належить до басейну найбільшої водної магістралі України – р. Дніпро, якою транспортується велика кількість вантажів та пасажирів.

В районі міста діє потужна гідроелектростанція «Дніпрогес», котра постачає електроенергію не тільки в Запорізьку область, але й у більшу частину південних та східних областей України.

Гірничо-видобувна промисловість в районі міста Запоріжжя добре розвинута. Переважає тут розробка кам'яних будівельних матеріалів. До підприємств цієї галузі належать кар'єрні розробки гранітів, розташовані на схилах р. Мокра Московка (рис. 1.2).

Виробляють вони, загалом, бутовий камінь та щебінь, менше – блочний камінь для облицювальних виробів. Найбільшим із нині діючих гранітних кар'єрів є Мокрянський (1100 тис. м³ на рік) та Янцевський (500-700 тис. м³ на рік). Окрім родовищ кристалічних порід в районі розвідані родовища будівельних пісків та цегельно-черепичної сировини.

ОГЛЯДОВА КАРТА
РАЙОНУ РОДОВИЩА
З ДАНИМИ ГІРНИЧОВИДОБУВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
М.Б. 1:100000

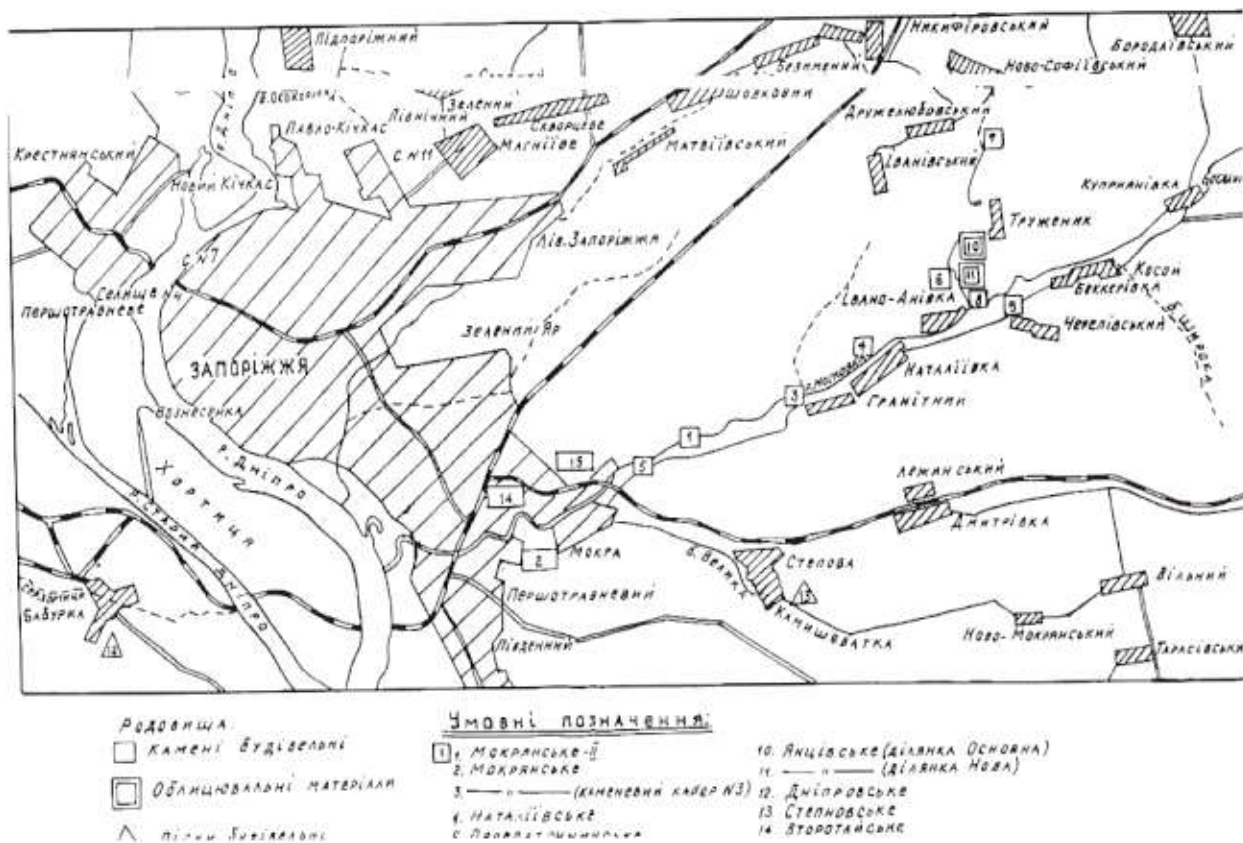

Рис. 1 – Оглядова карта району родовища з даними гірничовидобувної промисловості.

В транспортному відношенні Мокрянське-ІІ родовище розташоване в сприятливих умовах. До каменедробильного заводу, котрий розробляє родовище, підведена залізнична гілка нормальної колії, якою вагонами здійснюється вивіз продукції підведена залізнична гілка нормальної колії, якою вагонами здійснюється вивіз продукції (бутового каменю та щебеню). Окрім того, з населеними пунктами родовище сполучається автомобільними дорогами.

Питна та технічна вода для потреб кар'єру та заводу постачається, переважно, із міського водоводу та, частково, для технічних цілей, – із річки Мокра Московка.

Робочою силою завод забезпечується за рахунок населення найближчих сіл там. Запоріжжя.

- ВІДОМОСТІ ПРО СТАН ВИВЧЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ЗАПАСІВ РОДОВИЩА

Загалом район родовища належить до добре вивчених. Далі, в хронологічній послідовності, надаються стислі відомості про всі геологорозвідувальні дослідження, котрі здійснювались на цьому родовищі (табл. 1.),

Таблиця 1– Хронологія вивчення родовища «Мокрянське –II»

№, № з/п	Дата проведення робіт	Найменування організації, котра виконувала роботи	Мета робіт	Результати робіт
1	2	3	4	5
1	1928-1929 рр.	Геологічні партії Українського геологічного управління	Геологічні обстеження району родовища	Встановлені петрографічні особливості кристалічних порід
2	1931р.	-«-	Геологічна зйомка масштабу 1:126000	Геологічна карта масштабу 1:126000
3	1939-1941рр.	-«-	Геологічна зйомка масштабу 1:200000	Геологічна карта масштабу 1:200000
4	1949 р.	-«-	Геологорозвідувальні роботи в східній частині родовища; розвідані запаси було-щербневої сировини до відмітки «плюс» 25м.	УТКЗ, протокол № 402 від 05.09.49р. категорія А –665 т м ³
5	1954 р.	Одеська контора «Укргеол-нерудтресту»	Західна частина родовища в складі площі Передаточинського родовища (ділянка «Правобережна»). Запаси розвідані до відмітки «мінус» 10	ДКЗ СРСР, протокол № 60 від 30.08.1954р., категорії А+В+С ₁ , 24809 т. м ³
6	1963-1964 рр.	Комплексна геологічна експедиція «Будмпромгеологія»	Дорозвідка східної частини родовища, на схід від контуру підрахунку запасів Передаточинського родовища, на площі робіт 1949р.	УТКЗ, протокол № 1374 від 30.06.1965р., А+В+С ₁ - 11786т. м ³
7	1966 р.	-	Передача східної площі Передаточинського родовища в контурах розвідки 1954 р. на баланс Мокрянського кар'єру.	УТКЗ, протокол № 2409 від 17.11.1966 р. А+В+С ₁ - 11786 т. м ³
8	1979-1981 рр.	Експедиція «Укргеолбудм»	Дорозвідка на глибину та на площі 30,4 га в межах земельного відводу. Глибина дорозвідки було-щербневої сировини – «мінус» 60 м.	ДКЗ СРСР, протокол № 1767 від 27.05.1981 р., А+В+С ₁ - 22177,7 т. м ³
9	1982-1983 рр.	Експедиція «Укргеолбудм»	Геологорозвідувальні роботи з метою отримання приросту запасів на площі в межах земельного відводу	Дорозвідані запаси в категоріях А+В+С ₁ в кількості 10598 т. м ³ ; ЦК, протокол № 91 від 29.05.1994 р.

10	1983 р.	-«-	В межах загального контуру затверджених (1981 р.) запасів був опрацьований робочий проект розроблення та рекультивації Мокрянського-II родовища	Робочий проект розробки та рекультивації
11	1984 р.	-«-	Радіаційно-гігієнічна оцінка в контурі затверджених в 1981 р. запасів проведені геофізичні роботи.	НТР Мінбудматеріалів УРСР
12	1997-1999 рр.	-«-	Радіаційно-гігієнічна оцінка в контурі раніше затверджених запасів та поставлених на баланс кар'єру в 1994р.	ДКЗ України, протокол № 549
10	1983 р.	-«-	В межах загального контуру затверджених (1981 р.) запасів був опрацьований робочий проект розроблення та рекультивації Мокрянського-II родовища	Робочий проект розробки та рекультивації
11	1984 р.	-«-	Радіаційно-гігієнічна оцінка в контурі затверджених в 1981 р. запасів проведені геофізичні роботи.	НТР Мінбудматеріалів УРСР
12	1997-1999 рр.	-«-	Радіаційно-гігієнічна оцінка в контурі раніше затверджених запасів та поставлених на баланс кар'єру в 1994р.	ДКЗ України, протокол № 549
12	1997-1999 рр.	-«-	Радіаційно-гігієнічна оцінка в контурі раніше затверджених запасів та поставлених на баланс кар'єру в 1994р.	ДКЗ України, протокол № 549
13	2008-2010рр.	ЗАТ «Укргеолбудм»	Геологорозвідувальні роботи з метою отримання приросту запасів в межах наявного земельного відводу, а також до відмітки «мінус» 60м.	ДКЗ України, протокол № 1599
14	2014-2015рр.	ТОВ «Гірничий Геолого-технологічний Центр»	Повторна геолого-економічна оцінка та перерахунок запасів Мокрянського-II родовища гранітів	Дкз України, протокол №3465

Раніше «Мокрянське-II» родовище, розроблялось Мокрянським кар'єром №2, починаючи з 1966 року. Однак, діяльність цього підприємства була призупинена у 2000 році. І тільки з 2008 року Мокрянське-II родовище експлуатується новим підприємством - ТОВ «Стройекспорт» з Проектною виробністю почти 1000тис.м³ граніту в цілику гірської маси на рік.

Загальний залишок запасів корисної копалини в межах «Мокрянського-II» родовища гранітів за час надання ТОВ «Стройекспорт» спеціального дозволу на користування надрами №3797 від30.12.2005р за категоріями В+С₁ складав **19641тис.м³**.

На даний час 92% площі родовища розкрито гірничими роботами.

Розробляється родовище одним розкривним уступом висотою від 11,9 до 16,0 метрів, а також трьома видобувними висотою від 14,0 до 17,0 метрів. Найнижчі відмітки заглиблення в кар'єрі (- 44,34 м) – (- 44,58 м) в центральній частині родовища, при цьому глибина кар'єру щодо денної поверхні 96,0-100,0 метрів в північній частині та 67,0-69,0 метрів – в південній.

М'яка покрівля відпрацьовується екскаватором з завантаженням на самоскиди типу «БЕЛАЗ» та складається в відвали. Скальний розкрив при допомозі буро- вибухових робіт розпушується та тим же способом, що і м'яка покрівля, транспортується для складування в відвали.

Видобування корисної копалини здійснюється при допомозі направлених вибухів, після чого гірська маса екскаватором завантажується на автосамоскиди та доправляється до каменедробильного заводу, розташованому на лівому березі р. Мокра Московка.

Для відведення підземних вод із кар'єру використовуються типові насоси. Скид води здійснюється в річку.

Корисною копалиною є граніти, порушені вивітрюванням, та незмінні, якість яких відповідає вимогам нормативних документів, та придатні для отримання побутового каменю та щебеню фракцій 3-10 мм та 10-20 мм.

До данного часу видобуток граніту здійснювався у відповідності до спеціального дозвіла на користування надрами (реєстраційний номер 3797 від 30 грудня 2005р) наданий ТОВ «Стройекспорт» на 10 років.

- Загальна кількість запасів на час надання спеціального дозвіла складала . Площа родовища відповідно до гірським відведенням дорівнює 68 га і закріплена відповідним Актом гірничого відводу, виданим Запорізькою обласною радою. Земельний відвід на площу власне кар'єра і допоміжну (дробарно-сортувальний завод) територію становить близько 150 га. Основним видом продукції, що виробляється, є бут та фракційній щебінь фракцій 5-10мм та 10-20мм, а попутно - кам'яний відсів. Однак з настанням економічної кризи у 2014 році намітився спад обсягів видобутку до 20,45 м3 що привело до суттєвих збитків на підприємстві. З метою збереження діючого підприємства виникла необхідність провести реструктуризацію підприємства, в зв'язку з чим, засновниками ТОВ «Стройекспорт» з метою оптимізації корпоративного управління підприємством у 2014-15 р.р. було здійснено реорганізацію підприємства шляхом виділу ТОВ"МОКРЯНСЬКИЙ КАМ'ЯНИЙ КАР'ЄР №2", котрий є правонаступником ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СТРОЙЕКСПОРТ», та провести повторну геолого-економічну оцінку, та перерахунок запасів родовища гранітів ділянки «Мокрянське-ІІ» за власні кошти що було здійснено за ініціативою ТОВ «Мокрянський Кам'яний карер №2» зі згодою ТОВ «Стройекспорт» (Протокол ДКЗ України №3465 від 26.11.2015 згідно якого нові затверджені запаси були поставлені на Державний баланс в кількості 18820 тис. м3, у тому числі за категорією В-13400 тис. м3, за категорією С1-5420 тис.м3). На час реорганізації підприємства та переоформлення дозвільних документів видобувні роботи у 2015 році тимчасово були зупинені до повного завершення реорганізації підприємства, в тому числі продовження дії спеціального дозволу 3797 від 30 грудня 2005р., та переоформлення дозвільної документації, акта гірничого відводу, та договору оренди земельної ділянки. Після отримання спеціального дозволу на користування надрами від 30.12.2005 №3797 з продовженим строком його дії на 20 років, з метою початку продовження видобувних робіт, ТОВ"МОКРЯНСЬКИЙ КАМ'ЯНИЙ КАР'ЄР №2» почав здійснювати заходи щодо виконання Програми робіт, що є Додатком 2 і є невід'ємною частиною Угоди про умови користування надрами від 01.11.2019 №3797, яка є Додатком до спеціального дозволу від 30.12.2005 №3797, а саме:

- Зроблено проект гірничого відводу;

- Отримано Рішення Запорізьської міської Ради від 20.12.2017 №82/97 «Про погодження надання гірничого відводу».
- Отримано погодження матеріалів проекту гірничого відводу Головним управлінням Держпраці у Запорізьській області.
- Отримано Акт про надання гірничого відводу з метою розробки «Мокрянського-II» родовища гранітів від 21.02.2018 №3303;
- Отримано Дозвіл «Держпраці» на виконання робіт підвищеної небезпеки;
- Подано заяву до Запорізьської міської Ради від 16.03.2018 №3797/03/01-18 «Про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок в оренду» необхідних для ведення видобувних робіт.
- Зроблен запит до Головного управління Держгеокадастру у Запорізьській області щодо надання витягу з розрахунку нормативної грошової оцінки земельних ділянок,

Однак,

Держгеокадастр тривалий час не мав можливості здійснювати розрахунки про нормативну грошову оцінку земельних ділянок до усунення технічних недоліків програмного забезпечення пов'язаних з виходом з ладу серверного обладнання, на якому зберігаються матеріали технічної документації із нормативно грошової оцінки землі. В зв'язку з чим ТОВ"МОКРЯНСЬКИЙ КАМ'ЯНИЙ КАР'ЄР №2» не мало можливості продовжувати оформлення зазначених земельних ділянок в оренду в заплановані строки, що є підставою ініціювати внесення змін до програми робіт відповідно до вимог п.3 Угоди про умови користування надрами від 01.11.2016 №3797.

-Попутні корисні копалини.

Згідно геологічних звітів затверджених протоколами ДКЗ, попутні корисні копалини виявлені не були.

Проведені власні дослідження. В якості попутних корисних копалин в першу чергу вивчалися суглинки і піски, у другу - кора вивітрювання кристалічних порід, яка представлена дресвой і виветрілими гранітами.

Фізико-механічний аналіз і технологічні випробування суглинків і виветрілих гранітів, виконані відповідно до вимог ГОСТів України та інструкцій, показали, що вони не являють собою промислової цінності і можуть бути рекомендовані тільки для застосування з метою благоустрою та рекультивациі.

Додаток 2
до Угоди про умови користування
надрами з метою видобування
гранітів.

від «10» квітня 2019 № 3797

ПРОГРАМА РОБІТ
з видобування гранітів «Мокрянського – П» родовища

№ п/п	Види робіт	Обсяги робіт	Джерело фінансування	Строк проведення робіт
1	Внесення змін до програми робіт з видобування гранітів «Мокрянського – П» родовища	1	Власні кошти	II-кв 2019 р.
2	Оформлення у встановленому порядку правовстановлюючих документів на земельну ділянку для потреб пов'язаних з користуванням надрами	1	Власні кошти	III-IV-кв 2019 р.
3	Початок видобування (тис. тон на рік)	50	Власні кошти	з I-кв 2020 р.
4	Вихід на проектну потужність (тис. тон на рік)	700	Власні кошти	з I-кв 2021 р.